

MARTIJN NEGGERS

**DE TRAGISCHE
ONDERGANG
VAN AMSTERDAM
COUNTRY**

Nijgh & Van Ditmar
Amsterdam

Voor HQ

‘Quand l’âme reçoit une trop grande souffrance,
il lui vient un appétit de malheur qui...’

– *Albert Camus*

‘Fare thee well, Tecumseh Valley.’

– *Townes Van Zandt*

KEEP SMILING,
AMSTERDAM COUNTRY

Wie Daddy Dimitri is, waarom Anurak Saetong een paar jaar lang op de Highway Switch woonde en hoe en waarom hij Nederlands had leren spreken, was een verhaal dat hij nooit meer aan iemand wilde vertellen, dus ook niet aan mij. Het was zijn verhaal, en het was in zekere zin misschien ook wel mijn verhaal. Het was het verhaal van ontelbaar veel jongens en meiden hier, in Kanchanaburi. Maar het is niet dit verhaal.

Het verhaal dat ik ga vertellen, helemaal vanaf het begin, is het verhaal over hoe ik weggekomen ben, eerst uit de Highway Switch, en daarna zelfs uit dat ziekmakende pestkamp. Over hoe ik het voor elkaar kreeg om voor het eerst in mijn leven de zeewind te voelen. Op het strand te staan, en het gekrijs van de meeuwen te horen. Over hoe ik – nee, wacht: laten we niet op de dingen vooruitlopen.

Dit verhaal gaat eigenlijk ook niet eens over mij, maar over hém. Over hém, over zijn vader, en over al die goorlappen die omkwamen tijdens de nacht van de tragische ondergang van Amsterdam Country. Omdat we niet moeten vergeten wie hier de klootzakken zijn. Wie hier de smeerlappen zijn, de vals geworden honden. Omdat er eigenlijk maar één manier is om al die standbeelden van al die mannen van hun sokkels te krijgen: door te vertellen wat er allemaal gebeurd is. Door het gewoon maar allemaal te laten zien, de ramen en deuren gewenijd open te zetten.

Misschien vertel ik het ook wel gewoon vooral voor mezelf. Ik zeg het er maar meteen bij: ik ga ook niet vrijuit. Ik heb geen idee waarom ik hem al die tijd zo in de gaten hield,

maar amper één vinger uitstak. Waarom ik hem bekeken heb, vanuit de schaduw, maar hem nooit écht overeind hielp. Misschien was het de tijd er niet naar? Misschien durfde ik gewoon niet. *Who knows.*

In het begin zat ik prima. Was het alles waar ik ooit van gedroomd had? Absoluut niet. Had het zoveel slechter kunnen zijn? Zeker weten. Nee, ik zat prima. Ik was oké – ik kon redelijk mijn eigen gang gaan, zolang het een beetje buiten het zicht bleef. En toen werd hij geboren en werd alles anders.

Ik klaag niet hoor, niet meer. Ik heb gepakt wat voor het oprapen lag, om mijn leven, dat in het begin precies zo verrot was als het zijne, beter te maken. Mooier te maken. Leefbaarder.

Deed het pijn? Natuurlijk deed het pijn. Maar eerlijk? Ik was niet degene die het in al zijn ziekelijke smerigheid opgebouwd had, en ik was ook niet degene die de hele kiet in de fik stak. Ik was niet degene met bloed aan zijn handen.

Had ik eerder weg moeten gaan? Zeker. Had ik hem mee moeten nemen? Absoluut. Niks aan te doen. Ik was er. En als het koninkrijk aan het instorten is – en dat was het – moet je soms gewoon wegwezen. Ieder voor zich, God voor ons allen, zeg maar.

Dus nee: ik ga niet vrijuit. Maar fuck it. Niemand is honderd procent schoon in dit verhaal. Helemaal niemand. Ook hij niet. En zijn vader al helemaal niet. Misschien, als er één iemand schoon is, is het Anurak Saetong wel. Maar dat doet er niet toe, nu. Voor nu is het vooral belangrijk – hij heeft het me laten beloven dat ik dat erbij zou zeggen – om te weten dat zijn verhaal, dat van zijn neefjes, van die emmer met achtduizend baht, van Daddy Dimitri en van kamer 2-03, dat dát niemand ene donder aangaat.

Maar dat andere verhaal, nou ja, dat begon zoals alles altijd, met mannen: drie Nederlandse mannen, Amsterdammers.

Mannen die het beu waren. Die zich niet meer herkenden in hun land, het land waar ze ooit opgroeiden. Jozef van Laarschot, Frans de Bont en Tito Zorgdragers. Eerlijk is eerlijk, geen van de drie mannen kwam écht uit Amsterdam. Als je hun er indertijd naar had gevraagd, dan hadden ze wat met hun hoofd geschud en iets gezegd in de trant van ‘onder de rook van Amsterdam’. In werkelijkheid kwam Jozef uit Purmerend, Frans uit Amstelveen en Tito uit de buurt van Apeldoorn.

Tito voer decennialang als binnenvaartschipper tussen Denemarken en Antwerpen. Hij verscheepte onbewerkt leer. Op een dag is hij met een cruiseschip vanuit Indonesië richting het Aziatische vasteland meegekomen – op weg naar Bangladesh, volgens Tito het mekka van de leerindustrie. Zijn vriendin reisde met hem mee, maar ergens rond Singapore is ze Tito’s tocht naar het beloofde land beu geraakt en heeft ze een ticket naar Frankfurt gekocht, om nooit terug te keren.

Frans en Jozef leerden elkaar kennen op de Transsiberië Express. Frans’ vrouw was een jaar eerder overleden en hij zocht wat nieuws: iets werelds, ruimte om vrij te ademen. Een nieuw leven, een nieuwe Frans: *out with the old, in with the new*. En Jozef? Jozef was gewoon een rusteloze ziel, die altijd op de vlucht was voor de demonen die hij overal mee naartoe nam. In Ulaanbaatar, Mongolië, zijn ze uitgestapt, discussiërend over de beste opstelling van Ajax – meegenomen dat je alleen geboren Amsterdammers mocht opstellen. Daarna zijn ze al pratend, samen maandenlang de Gobiwoestijn in getrokken.

Eerst in een oud Sovjetbusje, daarna op twee motoren. Op paarden, op kamelen – steeds verder zuidwaarts en uiteindelijk de grens over, China in.

In Kunming, in het zuiden van China, kochten ze allebei een klein campertje om mee door te reizen. Het idee was om ermee in Australië terecht te komen – dat zou een verhaal

zijn, niet? Was het erg als ze daar niet zouden raken? Welnee. Het was het weggaan, niet het aanbelanden.

Ze waren vrij. Ze waren weg uit het koude, benepen Nederland, dat meer en meer geregeerd werd door wijven, halve flikkers en door moslims. Ze waren af van die corrupte Wim Kok en al die onbetrouwbare D66'ers. Ze hoefden zich niet meer in te laten met het gewone volk, die makke schapen die maar gewoon bleven doorgrazen zonder dat er ook maar één van de hoge heren naar hen luisterde.

Vanuit Kunming reden ze, via Laos, Thailand in. Aan het eind van een paar dagen onafgebroken rijden hebben ze ergens tussen Bangkok en Myanmar hun campers bij een wegrestaurant geparkeerd. Om één nachtje te overnachten in een echt bed, met een echte douche en om even een keer een avondje te zuipen met andere mensen.

Een wegrestaurant met kamers én een karaokebar. Door de mensen van daar, in het noordelijke deel van Kanchanaburi, de Highway Switch genoemd: het keerpunt van ieders rit. Daar waar de mensen hun auto's wisselden, waar de nacht doorgebracht werd voor het grote rijden weer verderging. Daar waar vrouwen bij mannen instapten – in bed en in de auto. Daar waar de mannen bij vrouwen instapten. Vrouwen bij vrouwen, mannen bij mannen. Thais, Engels, Indiaas, Duits, oud, jong: de Highway Switch oordeelde niet, de Highway Switch keek niet naar afkomst, geslacht, gender of geaardheid: op de Highway Switch stapte iedereen in bij iedereen.

Een ideale stop, kortom, voor Frans en Jozef. Aangezien Frans binnen tien minuten met een schaars geklede en stevig opgemaakte Thaise vrouw op zijn schoot zat te tongen, zette Jozef het die avond maar in zijn eentje op een zuipen.

Net voor Jozef zijn negende Chang achter de kiezen had, stapte Tito Zorgdragers binnen, die nog altijd goed over de zeik was omdat zijn vrouw hem had verlaten. Ze hadden elkaar direct gezien voor wat ze waren: mannen uit betere tijden.

Drie Amsterdammers, in de middle of nowhere. Na een paar nachten op de Highway Switch zijn ze, in de rug gesteund door hun nieuwe kameraadschap, met hun busjes het land rondom de Highway Switch gaan verkennen. Dat is hoe ze het ontdekt hebben.

Ergens diep in de bergen, in de bossen in het natuurgebied rondom Nam Tok, comfortabel ver van alles vandaan: daar lag het ineens, heerlijk verdekt in al zijn vervallen pracht. Een parel uit het Britse koloniale verleden. *By the old Moulmein Pagoda* – het kon haast niet symbolischer. Dit was waar hun wegen heen geleid hadden.

De eerste keer dat ze er aankwamen, parkeerden ze hun busjes voor de boog en hebben ze er gewoon een tijdje in stilte naar staan kijken. Fuck Bangladesh, fuck Australië. Dit was het.

Een nieuwe dag. Een nieuwe wereld. De toekomst van het verleden – *out with the new, in with the old*.

Zwijgend hebben ze staan kijken naar de half afgebladderde letters op de boog, die er ooit met de hand en met militaire precisie op geschilderd waren. Als je, ook nu nog, de boog bekijkt, kun je een klein beetje zien wat er ooit heeft moeten staan: aan de rechterkant eindigt het met 'Golf & Country Club', maar links, waar de naam van de club had moeten staan, was niets meer te lezen. Een plek zonder naam, zomaar, voor het oprapen.

Drie koningen, voor één verlaten land.

Stapvoets zijn ze vervolgens met hun busjes onder de boog door gereden. Een paar uur lang, tergend langzaam door het donker en het niets. Takken aan de kant slaand, hun busjes uit kuilen duwend. Vastberaden dat er érgens achter dit oerwoud een beloofd land op hen lag te wachten.

Het is ongeveer vijf kilometer, in een rechte lijn. Maar het pad gaat niet in een rechte lijn, en toen de drie mannen aankwamen, was er überhaupt geen pad meer te vinden.

Palmbomen, bamboe, insecten en daarna nog meer bamboe en insecten. Tito, Frans en Jozef zijn de eerste nacht niet verder gekomen dan de bossen na de boog en 's avonds zijn ze, in een vlaag van overmoed, om een kampvuurtje heen, druk ouwehoerend over een vervlogen tijd, een halve wereld hiervandaan, met zijn drieën bij elkaar in slaap gevallen. Toen ze de volgende dag uiteindelijk bij het pleintje van de Country Club aankwamen, hadden ze alle drie al minstens veertig graden koorts. Dagenlang lagen ze doodziek van de insectenbeten in het donker van de verlaten kantine; ijlend, broekplassend en vrezend voor hun leven.

Maar de mannen bleven leven. Toen ze ontwaakten uit hun koortsdromen, hebben ze elkaar de hand geschud en hebben ze hun busjes zo ver mogelijk uit elkaar geparkeerd. Een golfbaan heeft achttien holes; Tito nam de green van hole 14, Frans de green van hole 2 en Jozef die van hole 8. Lekker ver uit elkaar. Van elkaar hadden ze genoeg gezien. Als ze elkaar zouden treffen, dan was het op het plein, of in de kantine – en dan het liefst zoveel mogelijk op een afgesproken tijdstip, maar hun busjes zouden hun privé domein zijn.

Ze zouden van elkaar niets horen.

Ze zouden van elkaar niets zien.

Ze zouden vrij zijn om te zijn wie ze wilden zijn, en te doen wat ze wilden doen.

En elke ochtend zouden ze wakker worden, naar buiten stappen en de stilte horen. En dan zouden ze glimlachen. Elke ochtend opnieuw. En toen ze elkaar voor het eerst weer ontmoetten, op het pleintje tussen de kantine en het opzichtershuisje – dat direct werd omgedoopt tot hole 19 – hebben ze het een naam gegeven: Amsterdam Country.

Amsterdam *fucking* Country.

Toen de eerste andere mensen aanmeerden in de Country zijn er zelfs statuten opgesteld. Aanvankelijk niet te veel, gewoon een paar, om het leven zo aangenaam mogelijk te houden. Statuut nummer één: nooit mogen er in Amsterdam

Country meer huizen dan holes zijn. Eén hole per persoon, iedereen op zijn eigen green. Lekker ver uit elkaar.

De Country zou niet in elkaars achtertuin kijken. Je moet niet alles van elkaar willen weten. De Country kocht zichzelf, met die statuten, de luxe om weg te kijken. Op het plein gedraag je je, en verder zoek je het maar uit – dat werd het credo.

Eén jaar na de geboorte van ‘de Country’ timmerde Frans een bordje naast de boog waar je het terrein op reed: KEEP SMILING, AMSTERDAM COUNTRY.

Hier werd niet moeilijk gedaan. Hier hoefde een echte man zich nergens voor te schamen. Hier was je vrij. Of om met Tito te spreken: ‘Wim Cocksucker was hier *not wanted*.’

Tito, Frans en Jozef bleven af en toe terugrijden naar de Highway Switch. Voor bier, voor gebraden kip, en om af en toe eens een beetje te zingen voor wie er dan ook maar wilde luisteren. Nooit samen, altijd één tegelijk. Dat werd na verloop van tijd ook een van de regels. De eerste keer dat Jozef na een paar dagen terugkwam van de Highway Switch, had hij een pallet Chang-bier in de laadbak van een aftandse pick-uptruck die hij op de kop getikt had. De eerste keer dat Frans na een paar dagen terugkwam van de Highway Switch, had hij een dealtje met een lokale kippenboer gesloten. De eerste keer dat Tito na een paar dagen terugkwam, had hij een pallet Chang-bier en een Thais meisje in de laadbak.

‘Janneke, heet ze. Ze is vanaf vandaag mijn vrouw,’ zei hij, toen de andere twee ernaar vroegen. Janneke sprak geen Nederlands, maar dat maakte voor Tito niet al te veel uit.

‘Ze is wel achttien, toch?’ vroeg Frans.

‘Ik ben toch godverdomme geen pedo?’ antwoordde Tito.

De twee mannen vroegen niet verder. Natuurlijk niet, waarom zouden ze? Ze vroegen niet naar hoe Tito zeker was van haar leeftijd. Niet naar wat Janneke hier kwam doen, niet naar hoe oud ze dan wél was. Janneke zei niets tegen Frans,

Jozef en Tito. Ze zat maar gewoon. Ze keek voor zich uit, zittend in de laadbak. Toen Jozef of Frans wat tegen haar probeerden te zeggen en te gebaren, glimlachte ze en knikte ze. En daarna ging ze mee naar hole 14.

Niet veel later arriveerden ook Annemarie en Babette in de Country. Niemand vroeg aan niemand of de twee nieuwe meisjes jonger of ouder dan Janneke waren. Er waren geen paspoorten, maar ze vertrouwden op elkaar dat ze geen pedo's waren, want aan pedo's hadden ze allemaal natuurlijk een broertje dood. Janneke, Annemarie en Babette waren achttien. Thaise wijven zagen er gewoon altijd lekker jong uit, was de conclusie. Basta. Einde discussie.

Vrij snel werd Babette zwanger. Dat was natuurlijk niet de bedoeling; de jeugd had heel Nederland al naar de afgrond geholpen, dat moest hier in de Country koste wat kost vermeden worden. Niet veel later verdween ze uit de Country. Een voor een zijn Tito, Frans en Jozef vervolgens naar Duitsland gevlogen om zich te laten steriliseren.

Vonden ze het fijn?

Nee.

Maar een echte man wist dat sterk zaad verantwoordelijkheden met zich meebracht. Ook dat werd een van de statuten. Voordat elke nieuwe bewoner er mocht komen wonen, moest er eerst gesteriliseerd worden. 'In Duitsland,' spraken ze met elkaar af. 'Want bij die Aziaten kon je nooit zeker weten of het wel goed gebeurde.'

Jaren gingen voorbij. De wereld veranderde, maar de mannen veranderden niet mee. In de Country stond de tijd stil: de internetrevolutie trok grotendeels voorbij, zonder dat mensen zich in de Country bezighielden met het wereldwijde web, met social media en al dat andere gezeik. Wie heeft er smartphones nodig als alles wat je nodig hebt zich binnen een vierkante kilometer of twee afspeelt?

De Twin Towers werden neergehaald, maar in de Country zat iedereen veilig.

‘Geen moslimterrorist die hier binnen durft te stappen,’ zei Jozef er ooit eens over. En daarmee was de kous af. Pim Fortuyn werd vermoord, dat maakte wel indruk, want Pim Fortuyn, dat was een van de laatsten die het echt nog begrepen. Maar veel meer dan een herdenkingsdienst hebben ze er niet aan vuilgemaakt.

De financiële crisis van 2008 voltrok zich in de rest van Nederland, maar niemand in de Country die er last van had. Klimaatverandering, dat merkten ze op enig moment wel, maar goed, of het nou warm is of heel warm, dat doet er dan verder ook niet veel meer toe, toch? Die paar graadjes in het droge seizoen, wat zouden ze daar nou over zeiken? Ze zaten hoog en droog, wat kon hen het allemaal verrotten.

Nee, dan covid – dat was een virus voor snowflakes. Voor de watjes, de mietjes, de wijvenkinderen, die het steeds meer voor het zeggen kregen in het Westen. Maar die kwamen er in de Country niet in, dus daar hadden ze verder ook weinig mee te schaffen. Oorlogen, geopolitieke aardverschuivingen, binnenlandse problematiek in Thailand, of Myanmar – het had geen vat op de Country. De Country was, en de Country zou blijven. De rest van de wereld kon de pot op.

Ja, erover klagen – dat uiteraard wel. Klagen over alles, maar wel op een veilige afstand. De Country werd een bastion waar de nieuwe tijd geen vat op had. Een heerlijke oase van rust, mits je toegelaten werd, uiteraard. Maar als je een beetje een echte vent was, was dat geen enkel probleem.

Er werden meer deeltjes gesloten voor eten, voor stroom, voor drank.

Het beetje geld dat de Nederlanders meebrachten was hier in de regio een fortuin waard. Wat in Nederland een handje spaargeld was, was hier een goudpakhuis. Van de karige uitkeringen die nog altijd geregistreerd stonden op brievenbusadressen, en waar de Nederlanders in Nederland amper van rond konden komen, leefden de mensen hier in de Country als vorsten.